

## Pest Protocol Pvo

Net als andere thema's, zijn ook relationele verhoudingen tijdens de puberteit onderwerp van experiment: vriendschappen worden "uitgeprobeerd", soms net als vijandschappen en liefdes. Onderdeel van dit uitproberen is het aftasten van grenzen van het eigen gedrag: Hoe reageert de ander als ik dit zeg of doe? Hoe ver kan ik gaan met het uitoefenen van invloed op de ander? Hoe ver kan de ander gaan bij mij? Dit geëxperimenteer kan leiden tot negatieve interactie, uiteenlopend van het uithalen van een onschuldige grap tot het terroriseren van een ander. Of we dat nou leuk vinden of niet: er is geen mens die tijdens zijn of haar puberteit nooit het onderwerp is geweest van spot, die zich nooit buitengesloten heeft gevoeld en die nooit het slachtoffer is geworden van roddel en achterklap. Dat wil in het geheel niet zeggen dat we ons moeten neerleggen bij pesterijen. Maar het betekent wel dat we moeten proberen om een onderscheid te maken tussen (onschuldige) plagerijen en (ernstiger) pestgedrag.

### Pestgedrag onderscheiden

Hieronder volgen vier belangrijke indicatoren om plaag- van pestgedrag te onderscheiden; ze kunnen volwassenen (ouders, docenten) helpen om pestgedrag tijdig te herkennen:

- Wat is de impact van het gedrag? Hoe reageert de gepeste leerling? Lacht deze vrolijk mee of wordt hij/zij boos of verdrietig? Ook in het eerste geval is de impact overigens soms groter dan de leerling laat merken.
- Is het gedrag wederkerig? Twee jongens die elkaar duwen op de gang duidt meestal niet op pesten; wanneer het steeds de ene jongen is die de andere duwt, is dat mogelijk wél het geval.
- Is het gedrag relationeel? Het uithalen van een "geintje" bij je beste vriendin duidt meestal niet op pesten; als beide partijen helemaal geen vriendschappelijke contacten onderhouden, is dat mogelijk wél het geval.
- Is de verhouding gelijkwaardig? Wie uitdeelt, moet ook kunnen incasseren: is de gepeste een leerling die zelf ook wel eens een "geintje" uithaalt en die bovenaan de pikorde staat?; of betreft het een leerling die vaak het slachtoffer is en onderaan staat (de "pispaal")?

## Vormen van pestgedrag

Er zijn veel vormen van pestgedrag. Rode draad is vaak het systematische en herhalende karakter er van:

### 1. Mondeling:

- vernederen, belachelijk maken, uitlachen
- roddelen, verspreiden van laster
- jennen als het object zich in de klas wil/moet uiten (denk aan spreekbeurten, beurten in de klas, groepsdiscussies etc.)
- (uit)schelden, discrimineren
- (be)dreigen
- (voortdurend) met bijnamen aanspreken

### 2. Schriftelijk:

- onaangename of bedreigende briefjes schrijven
- onaangename of bedreigende sms'jes sturen
- onaangename of bedreigende mailtjes schrijven, dergelijke taal verspreiden op sociale netwerken

### 3. Fysiek:

- trekken aan kleding, duwen en sjoeren
- schoppen en slaan
- krabben en aan haren trekken
- wapens gebruiken

### 4. Achtervolgen:

- opjagen en achterna lopen
- in de val laten lopen, klem zetten of rijden
- opsluiten

### 5. Uitsluiten:

- doodzwijgen en negeren
- uitsluiten van feestjes en andere klassenactiviteiten buiten school of uitsluiten bij groepsopdrachten, gymmen/sporten, toernooien etc.

### 6. Stelen en vernielen:

- afpakken van kledingstukken, schooltas, schoolspullen
- kliederen op iemands schriften, agenda of schoolboeken
- schoolboeken en -tassen laten 'wegraken', in de prullenbak of buiten verstopen
- banden lek prikken, fiets beschadigen

### 7. Afpersen:

- dwingen om geld of spullen af te geven
- het afdwingen om iets voor de pester te doen

## Verschillende rollen

Hoe verschillend de situaties ook zijn waarbij sprake is van pesten, vaak voltrekken deze zich volgens een vast patroon. Zo zijn vaak vaste rollen te herkennen:

- **Gepeste:** voelt zich vaak verdrietig en eenzaam durft vaak niets terug te doen of het te vertellen; is bang dan nog meer gepest te worden.
- **Pester:** is vaak onzeker en wil graag populair zijn en stoer gevonden worden denkt door te pesten dat iedereen hem/haar grappig vindt.
- **Meepester:** doet mee met pesten, denkt dat hij/zij er dan bij hoort is bang om zelf gepest te worden.
- **Helper:** neemt het op voor de gepeste, vindt het niet goed dat er gepest wordt en is niet bang voor de pester. De helper helpt graag en is daarom vaak populair.
- **Stiekemer:** vindt het goed dat er gepest wordt, maar bemoeit zich er niet mee is bang om zelf gepest te worden; roept anderen erbij om het pesten te steunen.
- **Buitenstaander:** denkt dat er in de klas niet gepest wordt en het kan hem/haar ook niets schelen, zolang hij/zij er zelf maar geen last van heeft.
- **Stille:** bemoeit zich er niet mee vindt het pesten wel gemeen, maar durft niets te doen of te zeggen; is bang zelf gepest te worden.

## Wat we er tegen doen

Door de kleine schaal van de school hebben mentoren en docenten goed zicht op wat er gebeurt en zijn ze bovendien makkelijk benaderbaar voor leerlingen. We streven in de allereerste plaats naar een klimaat waarbij de relatie tussen leerlingen en docenten goed en vertrouwd is. Daardoor maken we het makkelijk om problemen, waaronder met betrekking tot pesten, bespreekbaar te maken. Bij Pvo wordt er naar gestreefd een vreedzame school te zijn. Het pedagogisch klimaat is er op gericht dat kinderen het altijd melden als ze een situatie tegenkomen waarin gepest wordt. De drempels om pestgedrag te melden worden zo laag mogelijk gehouden.

- Leerlingen kunnen actief een geval van pesten melden. In principe bij hun mentor, maar verder bij iedere andere medewerker van de school.
- Docenten, conciërge en schoolleiding zijn alert op signalen omtrent een peestsituatie. Zij nemen actief en direct contact op met de betreffende mentor(en).
- Er is een registratie van incidenten met betrekking tot pesten, zodat eventuele patronen daarin zichtbaar kunnen worden.

Bij het constateren van pestgedrag zal door de aangewezen medewerkers onmiddellijk worden geïntervenieerd en daarbij het principe van hoor en wederhoor toepassen. Daarbij wordt aandacht besteed aan de gepeste, de pester, de klasgenoten en de ouders.